

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119336104
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:6119336104.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, o zaplatenie 1 197,70 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Konanie o zaplatenie 1 195 eur **z a s t a v u j e**.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**.
- III. Stranám sporu náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou postúpenou tunajšiemu súdu dňa 04.02.2020 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu istinu 1 142,31 eur, zmluvný úrok do dňa predčasného zosplatnenia 54,53 eur, úroky z omeškania z neuhradených splátok do dňa zosplatnenia 0,86 eur, a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 142,31 eur od 25.06.2019 do zaplatenia, ako aj nahradiť trovy konania.

2. V žalobe tvrdil, že dňa 31.08.2015 uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 2 100 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 20.08.2021. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, a preto žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 24.06.2019. Žalobca tvrdil, že bonitu žalovaného riadne skúmal.

3. Žalobca ako dôkazy označil: zmluvu o spotrebiteľskom úvere, žiadosť o poskytnutie spotrebného úveru, všeobecné obchodné podmienky, obchodné podmienky pre úvery občanom, sadzovník poplatkov, opakované upozornenie, výzvu na predčasné splatenie úveru, prehľad splácania – do predčasného zosplatnenia, prehľad splácania – po predčasnom zosplatnení, prepočet zmluvných úrokov, prepočet úrokov z omeškania, credit report, report zo Sociálnej poisťovne.

4. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu bola doručená dňa 17.08.2020, nevyjadril.

5. Podaním doručeným súdu dňa 21.09.2023 žalobca vzal žalobu o zaplatenie 1 195 eur späť a žiadal v tejto časti konanie zastaviť z dôvodu, že žalovaný dňa 28.08.2023 vykonal úhradu vo výške 1 195 eur. Žalobca predmetnú sumu zarátal na istinu v sume 1 142,31 eur a sumu 52,69 eur na zmluvný úrok. Žalobca sa naďalej domáha voči žalovanému zaplatenia zmluvného úroku do dňa predčasného zosplatnenia 1,84 eur, úrokov z omeškania do dňa zosplatnenia 0,86 eur a úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 142,31 eur od 25.06.2019 do 28.08.2023.

6. Podľa § 145 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

7. Podľa § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

8. Vzhľadom k tomu, že žalobca vzal podaním doručeným súdu dňa 21.09.2023 žalobu o zaplatenie 1 195 eur späť, súd konanie v tejto časti zastavil. Súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa nevyžadoval, lebo k späťvzatiu žaloby došlo skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie.

9. Predmetom sporu po čiastočnom späťvzati žaloby zostal nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku do dňa predčasného zosplatenia vo výške 1,84 eur, úrokov z omeškania do dňa zosplatenia vo výške 0,86 eur a úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 142,31 eur od 25.06.2019 do 28.08.2023, čo predstavuje 238,63 eur. Spolu predmetom žaloby zostala suma 241,33 eur.

10. V súlade s § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku súd vec prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a predmetom sporu je iba príslušenstvo pohľadávky (úroky a úroky z omeškania). Navyše z úradnej činnosti súdu je známe, že žalobca nevyužíva právo zúčastňovať sa pojednávania a súhlasí, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti.

11. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom a zistil tento skutkový stav veci:

12. Žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom dňa 31.08.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 241210, predmetom ktorej bol bezúčelový úver vo výške 2 100 eur. V zmluve boli uvedené tieto údaje: typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti 17,90 % p.a., súbor poistenia: A, poplatok za poskytnutie úveru 63 eur, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 1,17 eur mesačne, výška anuitnej splátky 47,86 eur, termín splatnosti 1. anuitnej splátky 21.09.2015, počet anuitných splátok 72, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky: mesačne, v 20. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru 20.08.2021, spôsob splácania úveru: inkasom z osobného účtu v banke/príkazom na úhradu v prospech inkasného účtu, výška RPMN 21,24 %, pričom RPMN bola vypočítaná za predpokladu, že úver bol vyčerpaný jednorázovo v plnej výške, že poplatky a úroková sadzba ostanú po celú dobu zmluvného vzťahu nezmenené a vychádzajú z nasledovných parametrov uvedených v tejto zmluve: výška anuitnej splátky, počet splátok, výška poplatku za poskytnutie úveru, priemerná RPMN ku dňu uzatvorenia zmluvy 15,44%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť (súčet výšky úveru a celkových nákladov klienta spojených s úverom) 3 508,92 eur, odplata 21,57 %, úrok z omeškania 5 % p.a., poplatok za vklad v hotovosti na úverový účet 2,50 eur, poplatok za predčasné splatenie úveru alebo jeho časti 1%/0,5%/0% z predčasne splatenej čiastky úveru, poplatok za vypracovanie dodatku k zmene zmluvných podmienok na klientovu žiadosť 40 eur, poplatok za upomienku za neuhradenie splátky 15 eur, poplatok za výzvu na splatenie úveru 30 eur, poplatok za potvrdenia a súhlasy s úverom vydané bankou na klientovu žiadosť 25 eur, poplatok za potvrdenia o zostatku úveru s budúcim dátumom vydané bankou na klientovu žiadosť 50 eur.

13. Z prehľadu splácania do predčasného zosplatenia vyplýva, že žalovaný uhradil sumu 2 059,29 eur s tým, že suma 1 085,22 eur bola započítaná na úrok, suma 957,69 eur na istinu a suma 16,38 eur na poistné. Dosiaľ nesplatená istina predstavuje 1 142,31 eur. Z prehľadu splácania po predčasnom zosplatení vyplýva, že žalovaný neuhradil žiadnu sumu.

14. Podľa prepočtu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania dlžný úrok predstavuje 54,53 eur a dlžný úrok z omeškania 0,86 eur.

15. V bode 2.8 Obchodných podmienok pre úvery občanom je upravená možnosť predčasnej splatnosti úveru v prípade, ak nastane akákoľvek zmena okolností; medzi nich patrí aj nezaplatenie ktorejkoľvek čiastky ani do 3 mesiacov po lehote jej splatnosti.

16. Z opakovaného upozornenia zo dňa 23.04.2019 vyplýva, že žalobca vyzval žalovaného na úhradu omeškaných splátok, celkovo v sume 45,14 eur do 28.04.2019 a zároveň žalovaného upozornil na uplatnenie práva v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka.

17. Výzvou zo dňa 24.06.2019 žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlhu vo výške 1 257,70 eur s príslušenstvom, keďže rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru z dôvodu neplnenia podmienok úverovej zmluvy.

18. Zo žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa 31.08.2015 vyplýva, že žalovaný žiadal o poskytnutie úveru vo výške 2 000 eur s dobou splatnosti 5 rokov. Žalovaný v žiadosti uviedol: typ bývania: vlastné, rodinný stav: slobodný, počet vyživovaných detí: 0, vzdelanie: SOU bez maturity a údaje o zamestnaní: typ príjmu: príjem zo závislej činnosti v SR, profesia: čašník, priemerný čistý mesačný príjem: 420 eur, názov a adresa zamestnávateľa: PRATON, s.r.o., zamestnaný od 01.01.2006, odvetvie: obchod. V časti údaje o výdavkoch žiadateľa bolo uvedené: splátky úverov 154 eur, kreditné karty 0 eur, ostatné výdavky 0 eur, povolené prečerpanie 0 eur, ručiteľské záväzky 0 eur.

19. Z credit reportu vyplýva, že žalovanému bolo odmietnuté poskytnutie troch úverov. V čase uzatvárania zmluvy mal tieto finančné záväzky: úver na stavebné sporenie s priemernou mesačnou splátkou 103 eur, suma zostávajúcich splátok - istina a príslušenstvo 24 610 eur, kreditnú kartu s maximálnou dlžnou splátkou 28 eur mesačne pri úverovom rámci 1 120 eur a spotrebný úver so zostávajúcou čiastkou 916 eur, ktorú žalovaný splácal po 16 eur mesačne.

20. Žalobca pri uzatvorení zmluvy dopytoval tiež Sociálnu poisťovňu na otázky, či je žalovaný zamestnaný a či dosahuje vymeriavací základ aspoň 413 eur.

21. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, t.j. k 31.08.2015 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.).

22. Podľa § 1 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

23. Podľa § 1 ods. 8 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

24. Podľa § 2 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

25. Podľa § 2 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

26. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

27. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom

berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

28. Podľa § 7 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom

29. Podľa § 7 ods. 15 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľa, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

30. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi;

31. Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

32. Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

33. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

34. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občianskeho zákonníka“), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

35. Podľa § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

36. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

37 Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

38. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že dňa 31.08.2015 došlo medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako klientom k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 241210, na základe ktorého žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 2 100 eur. Žalovaný do podania žaloby z uvedenej úverovej zmluvy uhradil žalobcovi sumu 2 059,29 eur, pričom žalobca započítal na úrok sumu 1 085,22 eur, sumu 957,69 eur na istinu a sumu 16,38 eur na poistné. Po podaní žaloby žalovaný uhradil sumu 1 195 eur, v tejto časti bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby.

39. Predmetnú úverovú zmluvu je nutné vzhľadom na charakter zmluvných strán považovať za zmluvu spotrebiteľskú. Žalobca je bankovým subjektom, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie úverov. Žalovaný pri uzatvorení a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Predmetná zmluva je preto v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch.

40. Súd v zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci OcéanoGrupoEditorial SA (spojené prípady C-240/98 až C-244/98) z úradnej moci (ex officio) preskúmal opodstatnenosť uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným spĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované Zákonom o spotrebiteľských úveroch.

41. Zároveň však súd dospel k záveru, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a to s poukazom na § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Veriteľ totiž pred poskytnutím úveru je povinný zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Pokiaľ veriteľ takto nepostupuje, zákonodarca jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie jeho povinnosti podľa § 7 ods. 1 a z toho vyvodil aj sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. V danom prípade žalobca síce pred uzatvorením úverovej zmluvy nahliadol do príslušnej databázy credit report, z ktorej však jednoznačne vyplývalo, že žalovaný bol úverovo zaťažený existujúcimi minimálne 3 úvermi (1 stavebný úver, 1 splátkový úver a 1 kreditná karta), pričom zostávajúca výška záväzkov žalovaného bola na stavebný úver 24 610 eur, na spotrebný úver 916 eur a kreditná karta mala úverový rámec 1 120 eur. Výška mesačných splátok, ktorú mal žalovaný uhrádzať bola podľa žiadosti o úver 154 eur, jeho príjem 420 eur. Žalovanému tak zostávalo 266 eur na živobytie. Žalobca nezisťoval, aké sú výdavky žalovaného na bývanie, stavovanie, dopravu, telekomunikačné výdavky, zdravotnú starostlivosť a pod.).

42. Súd upriamuje pozornosť na ust. § 7 ods. 16 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi. V tomto prípade súd vyhodnotil konanie žalobcu ako hrubé porušenie povinnosti veriteľa overiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver. Súd sa domnieva, že na to, aby veriteľ si splnil svoju povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri poskytnutí úveru nepostačuje iba nahliadnuť do registra, ale ide o to, aby veriteľ po nahliadnutí do takéhoto registra vyvodil správny záver o bonite spotrebiteľa úver splácať zohľadňujúc jeho úverové zaťaženie a celkové majetkové pomery (výšku príjmov – výdavkov). Tvrdenie, že sa nemôže jednať o hrubé porušenie povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa podľa názoru súdu neobstojí, lebo pri takomto postupe by veriteľovi postačovalo nahliadnuť do databázy bez toho, aby sa zaoberal zistenými skutočnosťami z neho vyplývajúcimi. Takýto výklad je čisto formalistický a iste nebolo cieľom zákonodarcu donucovať veriteľov vytlačiť akýsi report bez toho, aby objektívne posúdili zistené už existujúce úverové bremeno zaťažujúce žiadateľa o ďalší úver.

43. Zmyslom ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal do úvahy existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane pri po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo

efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu Zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme, ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domacom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver, t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/1/2022, rozsudok Okresného súdu Bardejov sp.zn. 7Csp/80/2020).

44. Súd zároveň poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 679/18, v zmysle ktorého: „Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.“

45. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 pritom vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitných spotrebiteľom. Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti má pre nich zásadný význam (pozri napr. rozsudky z 06. júna 2019 Schyns, C - 58/18 a z 5. marca 2020 OPR - Finance, s.r.o. C 679/18).

46. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/2178/2018 - 77 z 25.07.2018, podľa ktorého, cit: „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. C., D. E. F., J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například

státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovedl ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozující, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst.1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.

Namítá-li žalobkyně, že nad rámec svých zákonných povinností zkoumala nejen registry dlužníků, resp. databáze, ale též příjmy žalovaného s poukazem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. 4. 2008, že využila i veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva a že si zjistila, že v době uzavření smlouvy o úvěru byl žalovaný bezúhonný, svobodný a bezdětný, je namístě připomenout, že správnost rozhodnutí odvolacího soudu nelze poměřovat námitkami, které vycházejí z jiného než odvolacím soudem zjištěného skutkového stavu.“

47. V zmysle čl. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.06.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

48. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej).

49. Vyššie uvedené závery o hrubom porušení veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa vedú k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Znamená to, že žalovaný má vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 2 037 eur (výška úveru bola 2 100 eur, avšak reálne bola žalovanému poskytnutá suma úveru krátená o 63 eur - poplatok za poskytnutie úveru, na ktorý pri závere bezpoplatkovosti úveru nemá žalobca nárok). Žalovaný uhradil žalobcovi sumu 2 059,29 eur do podania žaloby a sumu 1 195 eur po podaní žaloby, spolu tak uhradil 3 254,29 eur. Keďže žalovaný uhradil sumu vyššiu ako bol povinný, súd žalobu v prevyšujúcej časti (nad sumu 1 195 eur, v ktorej časti bolo konanie zastavené v dôsledku dispozitívneho úkonu žalobu) zastavil.

50. Podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

51. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

52. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 257 Civilného sporového poriadku a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal. V danom prípade zastavenie konania v časti o zaplatenie 1 195 eur zaviniť z procesného hľadiska žalovaný a teda v pomere k zamietavej časti rozhodnutia (241,33 eur) bol menej úspešnou stranou. Súd v danom prípade však zohľadnil skutkové okolnosti prípadu spočívajúce v tom, že žalovaný uhradil žalobcovi sumu značne vyššiu než bol povinný, v čom videl dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).